

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det europeiska medborgarinitiativet

[COM(2017) 482 final – 2017/0220 (COD)]

(2018/C 237/12)

Föredragande: **Kinga JOÓ**

Remiss	Europeiska kommissionen, 13.9.2017 – Europaparlamentet, 2.10.2017 – rådet, 11.10.2017
Rättslig grund	Artikel 24 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig underkommitté	Underkommitté SC/049 om det europeiska medborgarinitiativet
Antagande i underkommittén	7.2.2018
Antagande vid plenarsessionen	14.3.2018
Plenarsession nr	533
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	201/0/5

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Sex år efter att förordning (EU) nr 211/2011⁽¹⁾ om medborgarinitiativet trädde i kraft skulle Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) vilja betona att det är medborgarna som står i centrum för det europeiska projektet, och att EU:s medborgarinitiativ är ett verktyg som kan bidra till att komma till rätta med det demokratiska underskottet genom att främja ett aktivt medborgarskap och deltagandedemokrati.

1.2 I sitt yttrande på eget initiativ från 2016⁽²⁾ konstaterade EESK att det föreligger betydande problem av teknisk, juridisk och administrativ art när det gäller det europeiska medborgarinitiativets utformning, och att det är uppenbart att kommissionen har för stora befogenheter på detta område. Detta har begränsat den offentliga debatt som medborgarinitiativet skulle kunna ge upphov till, och har lett till begränsad rättslig uppföljning av framgångsrika initiativ.

1.3 EESK anser att den pågående översynen av förordning (EU) nr 211/2011 om det europeiska medborgarinitiativet är ett viktigt steg för att medborgarinitiativets potential ska kunna utnyttjas fullt ut i linje med de synpunkter som redan framförts av Europaparlamentet, Europeiska regionkommittén och Europeiska ombudsmannen.

1.4 EESK välkomnar följande förbättringar i kommissionens nya förslag till förordning om det europeiska medborgarinitiativet:

1.4.1 Gruppen av organisatörer får möjlighet att börja samla in stödförklaringar vid en tidpunkt som de själva väljer.

1.4.2 Medborgarkommittéerna ges juridiskt erkännande i syfte att minska organisatörernas straffrättsliga ansvar för bedrägeri och grov oaksamhet.

1.4.3 En samarbetsplattform görs tillgänglig via internet där EU-medborgare kan få information och råd om medborgarinitiativet, under förutsättning att detta hjälper organisatörerna att registrera initiativ och samla in stödförklaringar. EESK vill gärna delta i den elektroniska delningsplattformen och informeras om dess utveckling. EESK anser att det är viktigt att användarna av plattformen är väl informerade om de tjänster relaterade till medborgarinitiativet som EESK erbjuder organisatörer av medborgarinitiativ.

1.4.4 Behovet av översättning, en tjänst som EESK har erbjudit alla organisatörer sedan 2015, erkänns av kommissionen, som nu ska tillhandahålla översättning till alla EU:s officiella språk när initiativen registreras.

⁽¹⁾ EUT L 65, 11.3.2011, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 389, 21.10.2016, s. 35.

1.4.5 Medlemsstaterna uppmanas att förenkla, minska och standardisera antalet nationella regler för insamling och kontroll av uppgifter. Rätten att stödja ett medborgarinitiativ ska bygga på nationalitet, vilket bör säkerställa att inga EU-medborgare utesluts från medborgarinitiativet.

1.4.6 Alla medlemsstater ska aktivt främja det europeiska medborgarinitiativet, och inrätta kontaktpunkter för att ge information och stöd till organisatörer av medborgarinitiativ i tekniska och kampanjrelaterade frågor som rör medborgarinitiativet.

1.4.7 Den kostnadsfria programvaran för onlineinsamling av stödförklaringar (OCS)⁽³⁾ tillhandahålls permanent av kommissionen för att förenkla insamling och katalogisering av stödförklaringar samt nationella myndigheters kontroll av dessa. Det är även välkommet att detta verktyg görs tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

1.4.8 Kommissionen ska öka allmänhetens medvetenhet om medborgarinitiativet.

1.5 EESK har följande kommentarer och rekommendationer om det nya förslaget:

1.5.1 Uppgifterna som institutionell vägledare och beslutsfattare vid registreringen, som i dag utförs av kommissionen, bör skiljas åt. Kommittén upprepar att den är beredd att fortsätta att stödja initiativ, och att kommittén också är en naturlig kandidat när det gäller rollen som kontaktperson och institutionell vägledare.

1.5.2 I linje med EESK:s praxis att bjuda in organisatörerna till olika debatter i gruppen för det europeiska medborgarinitiativet, vid sektionssammanträden och vid plenarsessioner⁽⁴⁾, bör organisatörer av medborgarinitiativ ges fler möjligheter till dialog under och efter kampanjen, och en dialog med framgångsrika medborgarinitiativ bör inte nödvändigtvis avslutas i och med kommissionens formella svar.

1.5.3 EESK anser också att det är viktigt att kommittén bygger vidare på sin årliga konferens, Europeiska medborgarinitiativets dag, som ett forum för dialog, för att lägga större tonvikt vid utbyte av bästa praxis mellan organisatörerna och skapa fler möjligheter till nätverkande för aktiva och framgångsrika organisatörer.

1.5.4 Framgångsrika initiativ bör följas upp på lämpligt sätt. I detta syfte hoppas EESK att alla EU-institutioner är lika engagerade i att skapa möjligheter för organisatörerna att presentera och debattera sina initiativ, i linje med EESK:s exempel att bjuda in organisatörer av medborgarinitiativ till olika debatter. EESK menar att det är särskilt viktigt att framgångsrika initiativ diskuteras under Europaparlamentets plenarsammanträden för att stärka den politiska dimensionen av den europeiska debatten om medborgarinitiativrelaterade frågor.

1.5.5 Med beaktande av sin rekommendation om att garantera en balanserad befogenhetsfördelning mellan EU-institutionerna när det gäller medborgarinitiativet⁽⁵⁾, stöder EESK den ståndpunkt som framförts av det civila samhället⁽⁶⁾ om att Europaparlamentet även fortsättningsvis på egen hand bör anordna de offentliga utfrågningarna i anslutning till framgångsrika initiativ, och att kommissionen bör vara representerad på lämplig nivå. Offentliga utfrågningar i Europaparlamentet är ett viktigt tillfälle för organisatörer av framgångsrika europeiska medborgarinitiativ att framföra sina målsättningar och diskutera med parlamentets ledamöter, som företräder alla EU:s medborgare.

1.5.6 Kommissionens beslut att neka registrering av initiativ, vare sig delvis eller fullständigt, bör ingående och tydligt motiveras.

1.5.7 EESK välkomnar kommissionens förslag att tillåta registrering av en del av förslaget till medborgarinitiativ. Dock bör det fattas ett enda registreringsbeslut även i fortsättningen.

⁽³⁾ OCS är en förkortning för *online collection software*, och är en kostnadsfri programvara som kommissionen erbjuder för insamling av underskrifter online. Detta verktyg förenklar såväl insamling av uppgifter som nationella myndigheters kontroll av dessa. OCS är förenligt med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1179/2011: <https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/description>.

⁽⁴⁾ EESK:s presidiums beslut av den 14 oktober 2014 om de interna kriterierna för att bjuda in organisatörer till plenarsessioner och sektionssammanträden.

⁽⁵⁾ Punkt 1.4.5 i Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om Det europeiska medborgarinitiativet (omarbetning) (yttrande på eget initiativ) av den 13 juli 2016.

⁽⁶⁾ EESK anordnade den 12 december 2017 en offentlig utfrågning med det civila samhällets organisationer om förslaget till det nya europeiska medborgarinitiativet.

1.5.8 Med hänsyn till att det europeiska medborgarinitiativet är viktigt för demokratin i EU, att det har införts nyligen, och med tanke på den tid som kommer att krävas för att genomföra förändringarna i den nuvarande översynen av lagstiftningen, bör tidsperioden för översyn av medborgarinitiativet även fortsättningsvis vara tre år.

1.5.9 EESK välkomnar att kommissionen erkänner värdet och det fortsatta behovet av översättning, en tjänst som EESK har tillhandahållit sedan 2015. Kommissionens framtida översättningstjänster bör även omfatta översättning av bilagorna till ett förslag till medborgarinitiativ. Detta är viktigt för att allmänheten ska få en mer fullständig förståelse av förslagen i initiativet ⁽⁷⁾.

1.5.10 EESK inser att det är värdefullt och nödvändigt att fortsätta diskussionerna om huruvida minimiåldern för personer som vill stödja ett medborgarinitiativ bör sänkas.

2. Allmänna kommentarer

2.1 Det europeiska medborgarinitiativet är ett innovativt verktyg som infördes genom Lissabonfördraget och en viktig del av utvecklingen av deltagandedemokratin i EU i dag och i framtiden ⁽⁸⁾. Medborgarinitiativet är en rätt som härrör från varje medborgares rätt att delta i unionens demokratiska liv. Medborgarinitiativet syftar till att underlätta för medborgarna att aktivt engagera sig i utformningen av EU:s dagordning och beslutsprocesser genom att skapa allmän debatt i hela EU, och genom att ge medborgarna möjlighet att direkt uppmana kommissionen att lägga fram ett förslag till unionsrättsakt.

2.2 De regler och förfaranden som styr medborgarinitiativet beskrivs i en EU-förordning som antogs den 16 februari 2011 och trädde i kraft den 1 april 2012 ⁽⁹⁾. Kommissionen lade fram ett förslag till ny förordning den 13 september 2017, som en del av det paket som åtföljde talet om tillståndet i unionen.

2.3 Enligt den nuvarande lagstiftningen kan ett medborgarinitiativ organiseras och/eller undertecknas av alla EU-medborgare som har uppnått rösträttsåldern för val till Europaparlamentet ⁽¹⁰⁾. En medborgarkommitté är initiativtagare. Organisationer kan främja och stödja dessa initiativ under förutsättning att det sker på ett öppet sätt.

2.4 Förfarandet för ett europeiskt medborgarinitiativ kan delas in i följande tre steg:

2.4.1 Under inledningsfasen inrättas en "medborgarkommitté" ⁽¹¹⁾, initiativet registreras formellt ⁽¹²⁾ efter det att kommissionen har bedömt tillåtligheten ⁽¹³⁾ och systemet för onlineinsamling av underskrifter har certifierats ⁽¹⁴⁾.

2.4.2 Under insamlingsfasen ska en miljon "stödförklaringar" (underskrifter) samlas in under en period om högst tolv månader i minst sju EU-medlemsstater ⁽¹⁵⁾. Underskrifterna certifieras av behöriga nationella myndigheter ⁽¹⁶⁾ och ett framgångsrikt medborgarinitiativ lämnas därefter in till kommissionen.

⁽⁷⁾ En diskussion om vikten av bilagorna återfinns i punkterna 47–58 i Izsák och Dabis mot kommissionen, mål T-529/13.

⁽⁸⁾ Artikel 11.4 i EU-fördraget och artikel 24.1 i EUF-fördraget.

⁽⁹⁾ Förordning (EU) nr 211/2011.

⁽¹⁰⁾ I de flesta länder krävs det att medborgaren har fyllt 18 år, med undantag för Österrike där det räcker att medborgaren är 16 år.

⁽¹¹⁾ En medborgarkommitté ska bestå av minst sju EU-medborgare bosatta i sju olika medlemsstater.

⁽¹²⁾ Initiativet ska beskrivas med högst 800 tecken (100 för rubriken, 200 för ämnet och 500 för beskrivning av syftet).

⁽¹³⁾ Artikel 4.2 i förordning (EU) nr 211/2011. Viktigast är artikel 4.2 b, enligt vilken ett förslag till medborgarinitiativ inte uppenbart får falla utanför kommissionens befogenhet att lägga fram ett förslag till unionsrättsakt för att genomföra fördragen. En bedömning av kommissionens registreringsbeslut finns i James Organ, "Decommissioning direct democracy? A critical analysis of Commission decision-making on the legal admissibility of European Citizens Initiative proposals", 10 EuConst (2014), s 422–443.

⁽¹⁴⁾ Artikel 6 i förordning (EU) nr 211/2011. Enligt förordningen ska intyget utfärdas av de behöriga myndigheterna i varje medlemsstat där stödförklaringar samlas in.

⁽¹⁵⁾ I förordningen föreskrivs att ett minsta antal underskrifter per land i proportion till antalet invånare ska samlas in: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/signatories?lg=sv>.

⁽¹⁶⁾ Artikel 15 i förordning (EU) nr 211/2011.

2.4.3 Efter inlämningen granskas det framgångsrika initiativet av kommissionen före ett möte med organisatörerna. Det sker en offentlig utfrågning i Europaparlamentet. Kommissionen har tre månader på sig att besluta om, och i så fall i vilken utsträckning, initiativets lagstiftningsförslag ska antas, och att reagera genom ett meddelande.

2.5 Hittills har fler än åtta miljoner EU-medborgare undertecknat ett medborgarinitiativ. Av de 69 initiativ som har lagts fram har endast 48 registrerats av kommissionen och av dessa har fyra undertecknats av minst en miljon personer⁽¹⁷⁾. Det har vidtagits vissa begränsade åtgärder som svar på framgångsrika initiativ, men endast ett framgångsrikt initiativ har hittills lett till ett åtagande från kommissionens sida om att lägga fram ett nytt lagstiftningsförslag⁽¹⁸⁾.

2.6 Bland EU-institutioner, organisatörer och representanter för det organiserade civila samhället råder nu en allmän uppfattning att det europeiska medborgarinitiativet ännu inte på långa vägar har nått sin demokratiska potential, trots en del positiva tekniska förändringar. Vid "Europeiska medborgarinitiativets dag" 2017⁽¹⁹⁾ meddelade kommissionen att den skulle göra en fullständig översyn av lagstiftningen. Detta är ett viktigt tillfälle att stärka den offentliga debatten i EU och engagera medborgarna i utformningen av agendan och beslutsprocesserna för att påverka EU:s politik genom det europeiska medborgarinitiativet. Det finns också en samsyn om att det europeiska medborgarinitiativet har potential att föra samman EU-medborgare i de frågor som förenar dem, och att stärka känslan av en europeisk identitet.

2.7 Medborgarinitiativets organisatörer har understrukit att det även finns ett värde i själva medborgarinitiativprocessen när det handlar om att utveckla nätverk för gemensamma frågor, vilket kompletterar målet att samla in 1 miljon underskrifter.

3. Institutionernas svar på det europeiska medborgarinitiativet

3.1 EESK har ökat medvetenheten om det europeiska medborgarinitiativet vid "Europeiska medborgarinitiativets dag" (20), som anordnas varje år, och inrättat en helpdesk (21), som bland annat har erbjudit översättning av beskrivningen av initiativen inom tre dagar, tryckta och nätbaserade publikationer om medborgarinitiativet och olika möjligheter att presentera de europeiska medborgarinitiativen vid sammanträden i EESK:s tillfälliga grupp för det europeiska medborgarinitiativet, sektionssammanträden och plenarsessioner (22).

3.2 Kommittén antog den 13 juli 2016 ett yttrande på eget initiativ (23), där den rekommenderade att medborgarinitiativet görs mer effektivt, synligt och medborgarvänligt.

3.3 Slutsatserna i en undersökning från Europaparlamentet (24) togs upp i en resolution i oktober 2015 (25), där Europaparlamentet formellt begärde en översyn av förordningen om medborgarinitiativet och lade fram kraftfulla rekommendationer om förändringar till kommissionen. Europaparlamentet utarbetade också ett förslag till initiativbetänkande 2017 (26), där man föreslog ändringar till förordningen om medborgarinitiativet.

(17) De initiativ som har varit framgångsrika är *Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet! Vatten är en samhällsnytta, inte en handelsvara!*, *Stop vivisection*, *En av oss* och *Förbjud glyfosat och skydda människor och miljön mot giftiga bekämpningsmedel*: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful>.

(18) Meddelande från kommissionen om det europeiska medborgarinitiativet "Förbjud glyfosat och skydda människor och miljön mot giftiga bekämpningsmedel", C(2017) 8414 final. Den 1 februari 2018 antog kommissionen också ett förslag till översyn av dricksvattendirektivet, som delvis är ett svar på det europeiska medborgarinitiativet Right2Water.

(19) Europeiska medborgarinitiativets dag är en årlig konferens som organiseras av EESK. Partner i "Europeiska medborgarinitiativets dag" 2017 var Europeiska regionkommittén, The ECI Campaign, European Citizens' Action Service, University of Liverpool, School of Law and Social Justice, Democracy International, Initiative and Referendum Institute Europe och People2power. Översynen av förordningen om det europeiska medborgarinitiativet tillkännagavs av kommissionens förste vice ordförande Frans Timmermans.

(20) Den första upplagan av Europeiska medborgarinitiativets dag hölls den 30 mars 2012, en dag innan förordningen om medborgarinitiativet trädde i kraft. Sedan dess har EESK anordnat evenemanget sex gånger, varje år i april. Den sjunde upplagan kommer att äga rum den 10 april 2018.

(21) För ytterligare uppgifter, se EESK:s publikation: "ECI Helpdesk at the European Economic and Social Committee".

(22) Jfr fotnot 4.

(23) EESK:s yttrande på eget initiativ om *Det europeiska medborgarinitiativet (omarbetning)* (EUT C 389, 21.10.2016, s. 35).

(24) Europaparlamentets utredningstjänst, *Implementation of the European Citizens' Initiative. The experience of the first three years*, 2015.

(25) Europaparlamentets resolution av den 28 oktober 2015 om det europeiska medborgarinitiativet (2014/2257(INI)). Föredragande: György Schöpflin: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0382+0+DOC+XML+V0//SV>.

(26) Förslag till betänkande – Översyn av förordning (EU) nr 211/2011 om medborgarinitiativet, 11.9.2017: <http://www.europarl.europa.eu/committees/sv/afco/draft-reports.html?ufolderComCode=AFCO&ufolderLegId=8&ufolderId=09289&linkedDocument=true&urefProcYear=&urefProcNum=&urefProcCode=>.

3.4 Efter en undersökning på eget initiativ lade Europeiska ombudsmannen i mars 2015 fram elva riktlinjer för ytterligare förbättring av det europeiska medborgarinitiativet⁽²⁷⁾ och översände i juli 2017 en öppen skrivelse till kommissionen för att understryka detta⁽²⁸⁾.

3.5 I oktober 2015 antog Europeiska regionkommittén ett yttrande där man också förordade en snar och omfattande översyn av förordningen⁽²⁹⁾, och kommittén kommer att rösta om ytterligare ett yttrande vid sin plenarsession i mars 2018.

3.6 Kommissionen offentliggjorde en lägesrapport i april 2015, och ett svar på Europaparlamentets förslag i februari 2016, där det erkändes att medborgare som organiserar och stöder medborgarinitiativ stöter på svårigheter.

3.7 Organisatorerna av medborgarinitiativ har bestritt flera av kommissionens registreringsbeslut i domstolen⁽³⁰⁾ och genom klagomål till Europeiska ombudsmannen⁽³¹⁾. Besluten i dessa ärenden har ökat trycket på att ändra förordningen om medborgarinitiativet, särskilt i fråga om registrering av en del av ett medborgarinitiativ och kommissionens skyldighet att motivera sitt beslut.

4. EESK:s roll och det europeiska medborgarinitiativet

4.1 Kommittén, som fungerar som en bro mellan EU:s institutioner och det organiserade civila samhället, har ända från starten deltagit i debatten om det europeiska medborgarinitiativet. Detta framgår av de yttranden som hittills antagits⁽³²⁾, av stödet till det europeiska medborgarinitiativet och av det faktum att det inrättats en tillfällig grupp som ständigt följer utvecklingen och genomförandet av denna rätt att delta i unionens demokratiska liv⁽³³⁾.

4.2 EESK kommer även fortsättningsvis att tillsammans med andra institutioner delta aktivt i processen för det europeiska medborgarinitiativet med den dubbla rollen som kontaktpunkt för initiativet och institutionell vägledare. Bland EESK:s initiativ och befogenheter kan följande nämnas:

4.2.1 Europeiska medborgarinitiativets dag, som anordnas av EESK varje år för att öka medvetenheten om det europeiska medborgarinitiativet, har spelat en viktig roll för att behålla medborgarinitiativet högt upp på EU:s institutionella dagordning. Europeiska medborgarinitiativets dag är redan ett viktigt tillfälle för dialog mellan medborgarinitiativsorganisatörer, EU-institutioner och övriga berörda parter, och ger möjlighet att bedöma initiativets genomförande och effektivitet och utbyta bästa praxis och underlätta nätverkande mellan organisatorerna och övriga berörda parter samt vara en plattform för dialog för framgångsrika europeiska medborgarinitiativ. EESK kommer att fortsätta att bygga vidare på Europeiska medborgarinitiativets dag och kommer att bredda konferensens räckvidd och roll, exempelvis genom en regelbunden granskning av kommissionens uppföljning av framgångsrika medborgarinitiativ. Europeiska medborgarinitiativets dag anordnas av den tillfälliga arbetsgruppen i samarbete med strategiska partner.

4.2.2 En praktisk guide, som nu föreligger i sin tredje upplaga, för att sprida kunskap om och främja medborgarinitiativet⁽³⁴⁾. Kommittén tilldelar också det europeiska medborgarinitiativet en viktig roll i en annan publikation med titeln *Europeiska passet till aktivt medborgarskap*⁽³⁵⁾ (tillgänglig i en tryckt och en nätbaserad version⁽³⁶⁾), med syfte att informera EU-medborgarna om deras rättigheter och uppmantra till gränsöverskridande deltagandedemokrati.

⁽²⁷⁾ Ärende: OI/9/2013/TN, undersökning inledd 18.12.2013 och beslut 4.3.2015: <http://www.ombudsman.europa.eu/sv/cases/decision.faces/it/59205/html.bookmark>

⁽²⁸⁾ Ärende: SI/6/2017/KR, skrivelse från 11.7.2017: <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/sv/81311/html.bookmark>.

⁽²⁹⁾ Europeiska regionkommittén, yttrandet *Europeiska medborgarinitiativet* (EUT C 423, 17.12.2015, s. 1).

⁽³⁰⁾ Särskilt domstolens bifall till talan i domarna av den 3 februari 2017 i mål T-646/13 (Minority SafePack), av den 10 maj 2017 i mål T-754/14 (Stop TTIP) och av den 12 september 2017 i mål C-589/15 P ("En miljon underskrifter för ett solidariskt Europa").

⁽³¹⁾ Beslut i ärende 1086/2017/PMC av den 4 oktober 2017 (Mum, Dad & Kids), i ärende 1609/2016/JAS av den 18 april 2017 (Stop Vivisection) samt klagomål 402/2014/PMC (konfidentiellt) av den 3 mars 2015 och 2071/2013/EIS av den 12 december 2014 (Stop Vivisection).

⁽³²⁾ EESK:s yttrande *Genomförandet av Lissabonfördraget: deltagandedemokrati och medborgarinitiativ* (art. 11) (EUT C 354, 28.12.2010, s. 59). EESK:s yttrande om medborgarinitiativet (EUT C 44, 11.2.2011, s. 182).

EESK:s yttrande på eget initiativ om *Det europeiska medborgarinitiativet (omarbetning)* (EUT C 389, 21.10.2016, s. 35).

⁽³³⁾ EESK:s tillfälliga grupp för medborgarinitiativet inrättades 2013 för att ge politisk vägledning om medborgarinitiativet och övervaka utvecklingen på detta område.

⁽³⁴⁾ <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-04-15-566-sv-n.pdf>.

⁽³⁵⁾ <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-04-15-149-sv-n.pdf>.

⁽³⁶⁾ <http://www.eesc.europa.eu/eptac/en>.

4.2.3 Inbjudan till organisatörer att i kommittén presentera initiativ som omfattas av kommitténs politikområden⁽³⁷⁾. På det sättet kan EESK ge organisatörerna en plattform för samarbete med företrädare för det civila samhället och arbetsmarknadens parter och öka medvetenheten om det europeiska medborgarinitiativet som demokratiskt verktyg, samtidigt som kommittén intar en neutral hållning när det gäller de konkreta politiska frågorna.

4.2.4 Ett yttrande på eget initiativ om det område som ett framgångsrikt medborgarinitiativ behandlar, om det faller inom EESK:s behörighet.

4.2.5 EESK-företrädare bör delta vid parlamentets offentliga utfrågningar om framgångsrika initiativ, och därmed bidra till den interinstitutionella analysen av hur man bör reagera på framgångsrika medborgarinitiativ. EESK skulle automatiskt bjudas in till den offentliga utfrågningen⁽³⁸⁾. EESK:s yttrande kommer att bygga på diskussionerna under EESK:s plenarsession, som organisatörerna bjuds in till.

4.2.6 EESK välkomnar samarbetsplattformen via internet, och vill gärna delta i och informeras om dess utveckling. EESK anser även att det är viktigt att användarna av plattformen är väl informerade om de tjänster relaterade till medborgarinitiativet som EESK erbjuder organisatörer av medborgarinitiativ.

4.2.7 EESK ska fortsätta att arbeta för ett starkare och effektivare europeiskt medborgarinitiativ och för att öka medvetenheten på nationell och lokal nivå, till exempel genom en egna "Going local"-initiativ.

5. Kommentarer om ändringarna av förordningen

5.1 Det var tänkt att det europeiska medborgarinitiativet skulle vara tydligt, enkelt och användarvänligt. Många organisatörer, företrädare för det organiserade civila samhället⁽³⁹⁾, akademiska experter⁽⁴⁰⁾ och institutionella aktörer har dock klagat över stora tekniska och juridiska problem med medborgarinitiativet. EESK välkomnar kommissionens förslag att ändra förordningen för att ta itu med de mer komplicerade institutionella, juridiska och organisatoriska frågorna, och främja dialog mellan medborgarna och institutionerna. Detta kommer i sin tur att stärka de EU-omfattande debatter som medborgarinitiativprocessen främjar, oavsett om ett initiativ uppnår en miljon underskrifter eller inte.

5.2 EESK fortsätter att ge sitt starka stöd till det europeiska medborgarinitiativet. EESK anser att ett korrekt och fullständigt genomförande av det europeiska medborgarinitiativet kan hjälpa till att överbrygga klyftan mellan EU-medborgarna och EU:s institutioner, och i hög grad förbättra allmänhetens engagemang i unionens demokratiska liv. Det är också ett viktigt steg i den vidare utvecklingen av deltagardemokratin i EU.

5.3 Kommittén är medveten om det starka interinstitutionella stödet för det europeiska medborgarinitiativet och välkomnar förslagen om ändringar från Europaparlamentet, Europeiska regionkommittén och Europeiska ombudsmannen. Varje institution har en viktig funktion under och efter kampanjer för medborgarinitiativ genom att ge stöd och skapa möjligheter till dialog mellan institutionerna och organisatörerna.

5.4 EESK rekommenderar att alla medlemsstater inrättar kontaktpunkter för att ge information och stöd till organisatörer av medborgarinitiativ i tekniska och kampanjrelaterade frågor som rör medborgarinitiativet, och aktivt främjar det europeiska medborgarinitiativet på nationell och lokal nivå.

5.5 EESK föreslår att förordningen ändras på följande sätt för att göra det europeiska medborgarinitiativet enklare och effektivare:

⁽³⁷⁾ Jfr fotnot 4.

⁽³⁸⁾ Den 2 februari 2014 överlämnade EESK:s dåvarande ordförande Henri Malosse en officiell skrivelse till Europaparlamentets dåvarande talman Martin Schulz där han framförde EESK:s intresse av att regelbundet inbjudas till offentliga utfrågningar om framgångsrika europeiska medborgarinitiativ.

⁽³⁹⁾ C. Berg, J. Tomson, *An ECI that works! "Learning from the first two years of the European Citizens' Initiative"*, 2014. <http://ecithatworks.org/>

⁽⁴⁰⁾ Artiklar från senare tid: Organ, "EU Citizen Participation, openness and the European Citizens Initiative: the TTIP legacy", 54 CMLRev 1713–1748 (2017); Karatzia, "The European Citizens Initiative and the EU institutional balance: On realism and the possibilities of affecting EU lawmaking", 54 CML Rev. (2017), 177–208; och Vogiatzis, "Between discretion and control: Reflections on the institutional position of the Commission within the European citizens' initiative process", *European Law Journal* 2017: 23, s. 250–271.

5.5.1 Kommissionens uppgifter som institutionell vägledare⁽⁴¹⁾ för organisatörer av medborgarinitiativ och som beslutsfattare vid registreringen bör särskiljas. Detta är avgörande för att kunna lösa den potentiella intressekonflikten inom kommissionen och främja ett fullständigt och effektivt genomförande av det europeiska medborgarinitiativet. EESK är en naturlig kandidat till rollen som institutionell vägledare.

5.5.2 Det bör finnas fler möjligheter till dialog med organisatörerna, under och efter kampanjen, för att höja den politiska profilen för de frågor som tas upp i det europeiska medborgarinitiativets kampanjer. I detta syfte hoppas EESK att alla EU-institutioner är lika engagerade i att skapa möjligheter för organisatörerna att presentera och debattera sina initiativ, i linje med EESK:s praxis att bjuda in organisatörer av medborgarinitiativ till olika debatter i gruppen för det europeiska medborgarinitiativet, vid sektionssammanträden och vid plenarsessioner. Europaparlamentets plenarutfrågningar är centrala för dessa dialogmöjligheter.

5.5.3 Lämplig uppföljning av framgångsrika initiativ måste garanteras. Med hänsyn till kommissionens initiativrätt uppmanar EESK kommissionen att vara beredd på att utarbeta ett lagstiftningsinitiativ inom tolv månader efter det att en kampanj har avslutats, eller att till fullo motivera sitt beslut att inte lägga fram något förslag.

5.5.4 Utöver utfrågningarna i Europaparlamentet och kommissionens möten med organisatörerna bör kommissionen också knyta närmare kontakter med medborgarinitiativets organisatörer. Organisatörerna bör därför delta i verksamhet som är knuten till ämnet för ett framgångsrikt medborgarinitiativ efter att kommissionen har lämnat sitt inledande svar.

5.5.5 För att säkerställa en riktig avvägning av uppgifter och befogenheter stöder EESK de synpunkter som framfördes av det civila samhället vid en EESK-hearing, nämligen att parlamentet även fortsättningsvis på egen hand bör anordna de offentliga utfrågningarna i anslutning till framgångsrika initiativ.

5.5.6 Alla kommissionens beslut att neka registrering av initiativ, vare sig delvis eller fullständigt, bör ingående och tydligt motiveras.

5.5.7 EESK välkomnar kommissionens förslag att göra det möjligt att tillåta delvis registrering. För att förfarandena och kriterierna för registrering av medborgarinitiativ ska vara tydliga och okomplicerade bör det dock bara fattas ett enda registreringsbeslut även i fortsättningen. Kommissionen kan ge organisatörerna råd om den rättsliga grunden för deras förslag innan det lämnas in, och föreslå möjliga lösningar för att undvika otillåtlighet.

5.5.8 EESK kommer att följa diskussionen om att sänka åldersgränsen för att stödja och delta i ett europeiskt medborgarinitiativ. Kommittén är medveten om att denna fråga är hett omdiskuterad, samtidigt som vi inser behovet av ytterligare diskussioner.

5.5.9 Det är viktigt att tidsperioden för översyn av medborgarinitiativet även fortsättningsvis är tre år. Detta med tanke på att det europeiska medborgarinitiativet är viktigt för demokratin i EU, att det har införts nyligen, och med tanke på den tid som kommer att krävas för att genomföra förändringarna i den nuvarande översynen av lagstiftningen.

5.5.10 Åtgärderna för att informera medborgarna och för att öka medvetenheten om det europeiska medborgarinitiativet bör förstärkas. Detta bör framför allt ske med hjälp av tillfälliga kampanjer med stöd av kommissionen och medlemsstaterna. Mot bakgrund av detta föreslår kommittén även att gruppen av organisatörer tillåts informera dem som stöder kampanjen om kampanjens framsteg och resultat (under förutsättning att anhängarna har godkänt denna kontakt). Detsamma gäller kommissionen, som på ett bättre sätt bör informera om uppföljningen av framgångsrika initiativ, och först informera gruppen av organisatörer.

5.5.11 EESK ser positivt på att kommissionen erkänner behovet av översättning, en tjänst som EESK har tillhandahållit sedan 2015. Tillhandahållande av översättningstjänster bör även omfatta översättning av bilagorna till ett förslag till medborgarinitiativ⁽⁴²⁾. Detta är viktigt för att allmänheten ska få en mer fullständig förståelse av förslagen i initiativen.

5.5.12 Man bör utforska nya metoder för att koppla ihop onlineinsamling av underskrifter och sociala och digitala medier i syfte att nå ut till alltfler personer.

Bryssel den 14 mars 2018.

Georges DASSIS
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽⁴¹⁾ Se punkterna 1.2 och 4.3.2 i EESK:s yttrande om medborgarinitiativet (EUT C 44, 11.2.2011, s. 182).

⁽⁴²⁾ En diskussion om vikten av bilagorna återfinns i punkterna 47–58 i Izsák och Dabis mot kommissionen, mål T-529/13.